

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 8 oktober 1997 berett övriga utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 1997/98:1 Budgetpropositionen för år 1998 i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997 (yrkandena 13–23) jämte motioner, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Jordbruksutskottet behandlar i yttrandet de förslag i propositionen som avser tilläggsbudget för utgiftsområdena 20 (Allmän miljö- och naturvård) och 23 (Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar). Regeringens förslag i dessa delar omfattas av yrkandena 21–23 jämte bifogad tabell över ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag för budgetåret 1997.

Utskottets kommentarer avser i första hand två anslag, nämligen A 11 Utbildning och information om miljöbalken (nytt anslag under utgiftsområde 20) och B 18 Djurregister (nytt anslag under utgiftsområde 23).

De motioner/motionsyrkanden som redovisas nedan överlämnas till finansutskottet för beredning.

Motioner

1997/98:Jo216 av Ingvar Eriksson och Carl G Nilsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den nya djurdatabasen.

1997/98:Jo218 av Göte Jonsson m.fl. (m) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om djurdatabasen.

1997/98:Jo223 av Patrik Norinder (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om finansiering av s.k. kopass.

1997/98:Jo230 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att lantbrukarna ej skall belastas med kostnader för hållande av register föranledda av EU-krav,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om djurregister.

Utskottet

Utgiftsområde 20

Regeringen föreslår bl.a. ett nytt reservationsanslag, A 11 Utbildning och information om miljöbalken, som uppgår till 8 000 000 kr, för innevarande budgetår. Utskottet noterar att regeringen den 3 april 1997 beslutade om en lagrådsremiss med förslag till miljöbalk. Lagrådet avgav yttrande den 30 september 1997. Yttrandet är omfattande och innehåller flera invändningar rörande bl.a. rättsliga och organisatoriska frågor i samband med miljöbalksförslaget. Enligt uppgift från Miljödepartementet är det alltjämt regeringens avsikt att en proposition i ämnet skall framläggas för riksdagen i december 1997. En särskild kommitté har nyligen tillkallats med uppdrag att ansvara för att den utbildning som föranleds av att miljöbalken träder i kraft genomförs i sådan tid och på sådant sätt att förutsättningar skapas för att miljöbalkens mål skall kunna uppnås (dir. 1997:110).

I likhet med regeringen anser utskottet det angeläget att insatser för utbildning och information angående miljöbalken kan planeras i god tid före ikraftträdandet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag i denna del. Det får förutsättas att den aviserade propositionen framläggs utan ytterligare dröjsmål och att förslaget kan resultera i att en ny miljöbalk antas av riksdagen inom en nära framtid.

Utskottet tillstyrker även övriga regeringsförslag under utgiftsområde 20.

Utgiftsområde 23

Regeringen föreslår att ett nytt ramanslag, B 18 Djurregister, som uppgår till 10 000 000 kr, anvisas för budgetåret 1997. Vidare föreslås att riksdagen godkänner vad regeringen anfört om avgifter för att täcka kostnader som är förenade med ett system för identifiering och registrering av nötkreatur enligt rådets förordning (EG) nr 820/97. Förordningen innebär att medlemsländerna i EU skall införa ett system för identifiering och registrering av nötkreatur på produktionsstadiet. Dessutom skall det inrättas ett särskilt system för märkning av nötkött i försäljningsledet. I ett första steg skall en databas över samtliga djurbesättningar och enskilda djur upprättas där man även skall kunna följa förflyttningar av djur mellan besättningar. Databasen skall vara i funktion senast den 31 december 1997 och administreras av Statens jordbruksverk i samarbete med Svensk husdjursskötsel.

Regeringen framhåller att upprättandet av den nationella databasen kommer att innebära kostnader av engångskaraktär. Kostnaden för vissa investeringar har beräknats uppgå till ca 10 miljoner kronor. Till detta kommer driftskostnader som beräknas uppgå till ca 35 miljoner kronor per år. Enligt den ovan angivna förordningen får kostnaderna täckas med avgifter. Rege-

ringen föreslår att så sker och att Jordbruksverket bemyndigas att ta ut avgiften. Avgiftsintäkterna tillsammans med EG:s medfinansiering beräknas ge full kostnadstäckning.

Fem motioner från allmänna motionstiden innehåller kritiska synpunkter på förslaget om avgiftsfinansiering av det nya djurregistret. Enligt motion Jo216 (m) är det orimligt att Sverige finansierar djurdatabasen med avgifter från djurägarna. I motion Jo218 (m) yrkas ny prövning av djurdatabasens uppbyggnad, organisation och finansiering (yrkande 5). I motion Jo223 (m) anføres att det är oacceptabelt att en regionalpolitisk satsning övervältras på Sveriges djurägare (yrkande 2). Liknande synpunkter framförs även i kd-motionen Jo230 yrkande 9. I motion Jo244 (c), yrkande 3, anføres bl.a. att den föreslagna kostnadsnivån är för hög och bör understiga 35 miljoner kronor. Regeringen bör snarast redovisa utformningen av organisationen och återkomma till riksdagen med ett helhetsgrepp kring frågan. Motionärerna erinrar om att flera andra EU-länder ämnar finansiera kostnaderna via statsbudgeten. En sådan lösning bör övervägas även för Sveriges del.

Utskottet får anføra följande. Som framgår av regeringens redovisning ger den aktuella rådsförordningen möjlighet för medlemsländerna att ta ut avgifter av djurhållarna för att täcka kostnaderna för systemet för identifiering och registrering av nötkreatur. Närmare bestämmelser härom finns i artiklarna 2, 3 och 9 i förordningen. Av främst statsfinansiella skäl tillstyrker utskottet regeringens förslag om avgiftsfinansiering. I enlighet med ett förslag som framförts under hand från Jordbruksdepartementet föreslår utskottet att riksdagsbeslutet i denna del (se yrkande 22 i regeringens förslag till riksdagsbeslut) formuleras på följande sätt:

/att riksdagen/ bemyndigar regeringen att besluta föreskrifter om avgifter för att täcka de kostnader som är förenade med systemet för identifiering och registrering av nötkreatur enligt rådets förordning (EG) nr 820/97 av den 21 april 1997 om upprättande av ett system för identifiering och registrering av nötkreatur och om märkning av nötkött och nötköttsprodukter samt medger att regeringen överlåter åt förvaltningsmyndighet att besluta sådana föreskrifter.

I enlighet härmed avstyrker utskottet de ovan redovisade motionerna.

Utskottet tillstyrker övriga förslag om tilläggsanslag m.m. under utgiftsområde 23 med följande kommentarer. Under anslaget E 5 Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar, som föreslås ökat med 36 000 000 kr, hänvisar regeringen till finansiering genom inleverans av medel från lagringsavgiften på socker och ris uppgående till 28 450 000 kr. Utskottet vill för sin del framhålla att lageravgiften redovisas som en intäktspost i statsbudgeten under inkomsttitel 2811. Lageravgiften är således en skatt, och den är inte specialdestinerad för något särskilt ändamål på statsbudgetens utgiftssida. När avgiften infördes var syftet bl.a. att motverka spekulation inför Sveriges inträde i EU och att avgiftsbelägga vinster som uppstod i samband med inträdet. Vidare skulle avgiften täcka eventuella kostnader för onormalt stora lager (se 1994/95:JoU11 och 1994/95:JoU17).

På jordbruksutskottets vägnar

Lennart Daléus

I beslutet har deltagit: Lennart Daléus (c), Sinikka Bohlin (s), Kaj Larsson (s), Leif Marklund (s), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Carl G Nilsson (m), Ann-Kristine Johansson (s), Maggi Mikaelsson (v), Åsa Stenberg (s), Eva Björne (m), Lennart Brunander (c), Michael Hagberg (s), Berndt Sköldestig (s), Ola Sundell (m), Lennart Fremling (fp) och Marianne Samuelsson (mp).

Avvikande meningar

1. Avgiftstäckning av kostnader för djurregistret

Ingvar Eriksson, Carl G Nilsson, Eva Björne och Ola Sundell (alla m) anför:

Vi delar de synpunkter som framförs i motionerna från (m) och (kd) och i viss mån även i centermotionen Jo244. Det är enligt vår mening inte rimligt att Sverige finansierar ett obligatoriskt registreringssystem med avgifter från djurägarna. Dessa avgifter kommer att förstärka den snedvridning av konkurrensen som redan föreligger inom EU på grund av högre skatter och avgifter av olika slag på den svenska jordbruksnäringen. Från näringens sida har framhållits att verksamheten kan bedrivas till betydligt lägre kostnad än 35 miljoner kronor om året. Vi anser därför att en ny prövning måste göras beträffande djurdatasens uppbyggnad, organisation och finansiering. Finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag om avgiftsfinansiering (yrkande 22) och föreslå ett tillkännagivande med ovan angiven innebörd med anledning av motionerna Jo216, Jo218 yrkande 5, Jo223 yrkande 2 och Jo230 yrkande 9.

2. Avgiftstäckning av kostnader för djurregistret

Lennart Daléus och Lennart Brunander (båda c) anför:

Som anføres i motion Jo244 är det angeläget att Sverige fullföljer de beslut som fattas inom EU för att förbättra djuridentifikationen och därmed underlätta utvecklingen av ett system för ursprungsmärkning av nötkreatur. I och med att jordbruket konkurrerar på en gemensam EU-marknad bör finansieringen av systemet vara likvärdig mellan medlemsstaterna. Enligt uppgift finansieras systemet över statsbudgeten i vissa länder. Detta borde övervägas även för Sveriges del. Redan i dag belastas det svenska jordbruket av pålagor som är större än i omvärlden. Dessutom är den föreslagna kostnadsnivån för organisationen enligt vår mening för hög. Närmare uppgifter om hur verk-

samheten skall organiseras saknas i propositionen, vilket vi anser anmärkningsvärt. Regeringen bör snarast redovisa hur organisationen av djurregistret skall utformas. Kostnaderna bör understiga de av regeringen angivna 35 miljoner kronorna. Det är olämpligt att belasta näringen med ytterligare avgifter innan utredningen om jordbrukets och livsmedelsindustrins expansion och utveckling har lagt fram sitt slutbetänkande. När detta föreligger bör regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag om en helhetslösning i fråga om djurregistret. Detta bör med anledning av motion Jo244 yrkande 3 ges regeringen till känna.

1997/98:JoU2y